

Oči a srdce dokořán

LAND-ART, SMYSLOVÉ VNÍMÁNÍ KRAJINY, KRAJINA JAKO INSPIRACE

MOTTO: Člověk vyšel z přírody. Od svého počátku patřil do krajiny, která nejprve utvářela jeho. Později však začal přetvářet on ji. Původně za sebou zanechával jen stopy – otisky chodidel v hlíně, zlomené větve – to byly první zásahy člověka do krajiny. Později, když nabyl větší zručnosti a rozumu, začal přírodu vědomě využívat – z pazourku si vyrobil první zbraně, vykopal jámu na mamuta, postavil si první chýše. A právě v té době vznikají v jeskyních první malby. Mezi první patří otisk lidské ruky v hlíně, nalezený v jedné z francouzských jeskyní. Oním vědomým zanecháním jedinečné lidské stopy si člověk uvědomil svoji existenci.

Později se stal člověk zemědělcem, přimkl se k půdě, pochopil její zákony. Vznikala první náboženství a člověk se snažil své bohy (a svůj vztah k nim) zobrazit. Byli to bohové živlů – Země, Povětrí, Slunce, Blesku, všichni měli tajemnou, člověkem pokorně respektovanou moc. Sobě člověk stavěl skromná obydlí, na oslavu a usmíření bohů honosné svatyně a obětiště. Tak vznikly pyramidy, Stonehenge, gotické katedrály...

Dnes jsme bohužel svědky spíše hrubých, necitelných a nezodpovědných zásahů do krajiny. Člověk zapomněl na své bohy a oslavuje sám sebe jako všemohoucího. Těžko říct, kdy vlastně člověk ztratil pokoru před přírodou a jejími zákony.

Jsou však i lidé, kteří usilují o návrat do přírody. Na začátku 70. let 20. století vzniká výrazný umělecký směr LAND ART (z anglického land – země, art – umění). Ke svému vyjádření umělec používá krajinu a přírodniny, které v ní nachází. Ideálem je dílo, které vyrobil člověk, ale přitom přírodu nenarušuje, patří do ní, dotváří ji.

Zásah do tváře krajiny byl nejvyšším aktem poznání. Vraťme se k člověčenství, chtějme poznat kůru stromů, vodu, vlastní tělo, jeden druhého. Učme se vidět, slyšet, hmatat, cítit, chutnat. Pojďme otisknout svou dlaň do hlíny.

(Upraveno podle: Hanuš, R., Hrkal, J.: Zlatý fond her 2, Portál, Praha 1998)

LAND ART

Zkus ty sám (nebo lépe ve skupině se svými spolužáky, nebo kamarády) **vytvořit dílo, které je lidského původu, ale přitom nenarušuje přírodu.** Bud'akční v krajině – podílej se na svém okolí. Cílem je zajímavě upravit vybraný kousek krajiny. Vytvoř například symbolický vstup, bránu do chrámu lesa, lomu, rybníka. Postav symbolické schody, kamennou pagodu, dřevěný totem... Fantazii se meze nekladou...Nezapomeň své dílo zdokumentovat – vyfotografuj ho, případně nakresli.

ZÁŽITKOVÁ CESTA

Skrze naše smysly poznáváme svět. Celým životem a světem nás provázejí cesty. **Vyber si cestu krajinou, kterou máš rád. Vytvoř zážitkovou mapu krajiny kolem této cesty.** Nezapomeň, že každý krok je něčím výjimečný.

Mapa by měla odrážet všechny tvé zážitky, vše, co jsi při putování krajinou vnímal. Mapa může být nakreslena či jinak ztvárněna dle tvých představ, doplnit ji může deník, případně další věci, které ti cestu budou připomínat (zajímavé přírodniny, fotografie, obrázky...). Při popisování cesty ti pomohou následující otázky.

ZRAK	SLUCH	ČICH	HMAT
Co jsi cestou zajímavého viděl? Kdo obývá krajinu? Viděl jsi, jak člověk krajinu ovlivňuje? Podle čeho jsi se na cestě řídil a orientoval?	Jak krajina „mluví“? Co jsi slyšel? Kdo tyto zvuky vydával? Jaký zvuk byl nejzajímavější, jaký nejhlasitější či nejtíšíší?	Co jsi cítil? Jaká byla nejvýraznější vůně na cestě? Jaká vůně ti byla příjemná / nepříjemná?	Našel jsi strom se zajímavou kůrou? Co je na dotek teplé a co naopak studené? Našel jsi nějakou přírodninu, kterou mohou „ohmatat“ i spolužáci?

KRAJINA JAKO INSPIRACE

„Až jednou na velikém sněmu ptačím v čase mezi skřivánkem a sovou bude přištěbetáno jaro, já se tam vrátím! Zatím vábím a chytám na vějičky slov pěknost toho všeho tam u nás, ať se chytí co se chytí. Ty můj kraji, ...
... Kdyby mi jen oči pro pláč zbyly, já se tam vrátím, já se tam i poslepu vrátím.“

(František Halas, Já se tam vrátím)

Krajina inspirovala mnoho umělců – výtvarníků, hudebních skladatelů, spisovatelů.

Napadnou tě někteří slavní lidé, které krajina silně inspirovala?

A jaká je tvá krajina? Kam se rád vracíš? Které místo ti učarovalo? Nakresli ho nebo vyfoť.

CESTY NEKONČÍ, JEN ÚSTÍ V JINÉ...

Došel jsi na konec pracovního listu. To ale může být jen začátkem. Začátkem velké cesty. Cesty do krajiny. Jakou cestou jít, co chceš zažít a poznat? A kam chceš dojít? Je to jen na tobě...

Zkus si říct, jaké jsou tvé cíle, ke kterým by ses chtěl (nejen) v rámci projektu dostat. Cílem může být soubor podárených fotografií, prezentace projektu, ale také dobrý třídní kolektiv. Své cíle zapiš do rozcestníku. Na cesty, které k němu vedou, napiš, co chceš zažít v průběhu projektu – můžou to být např. zajímavé výlety, naučit se pracovat s fotoaparátem.

Uvidíš, co všechno se splní...

